

van het Heilig Avondmaal van onzen Heere Jezus Christus. Want daar belijden we: „Wij gelooven en belijden, dat onse Zaligmaker Jezus Christus het Sacrament des Heiligen Avondmaals verordend en ingesteld heeft, om te voeden en te onderhouden degenen, die Hij alsrede wedergeboren, en in zijn huisgezin, hetwelk is zijne Kerk, ingelijfd heeft". En in hetzelfde artikel lezen we: „Voorts, hoewel de Sacramenten niet de beteekenende zaken te zamen gevoegd zijn, zoo worden zij nochtans met deze twee zaken door allen niet ontvangen. De goddelooze ontvangt wel het Sacrament tot zijne verdorpenis, maar hij ontvangt niet de waarheid des Sacraments; gelijk als Judas en Simon, de toovenaar, beide wel het Sacrament ontvingen, maar niet Christus, die door datzelfde beteekend wordt, welke den geloovigen alleen medegedeeld wordt".

Hieruit volgt, dat beide Sacramenten, zoowel als de prediking van het Evangelie, een reuke des doods ten doode zijn voor de verworpenen, zoowel als een reuke des levens ten leven voor de uitverkorenen. Ergo, de belofte Gods, die gepredikt wordt in het Evangelie, en die beteekend en verzegeld wordt in de beide sacramenten, is niet voor allen, maar voor de uitverkorenen alleen.

En dat de uitverkiezing Gods, en bij gevolg de zaligmakende kracht van den dood van Christus en de belofte des Evangelies, niet voorwaardelijk is, is overvloediglijk duidelijk uit de hiervolgende artikelen van de Canones van Dordrecht.

Canones 1, A, 10: „De oorzaak van deze genadige verkiezing is eeniglijk het welbehagen Gods, niet daarin bestaande, dat Hij eenige hoedanigheden of werken der menschen, uit alle mogelijke voorwaarden, tot eene voorwaarde der zaligheid heeft uitgekozen; maar hierin, dat Hij eenige bepaalde personen, uit de gemeene menigte der zondaren, zich tot een eigendom heeft aangegenomen. Gelijk geschreven is: „Als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden" enz., „werd tot haar (namelijk Rebekkah) gezegd: De meerdere zal den mindere dienen; gelijk geschreven is: Jakob heb ik liefgehad, en Esau heb ik gehaat" (Rom. 9:11, 12, 13); en: „Daar geloofden er zoo velen, als er geordineerd waren ten eeuwigen leven" (Hand. 13:48)".

In Canones 1, B, 2, worden de dwalingen verworpen van degenen die leeren: „Dat de Verkiezing Gods ten eeuwigen leven vielerlei is: de eene algemeen en onbepaald, de andere bijzonder en bepaald; en dat deze wederom of onvolkomen, herroepelijk, niet-beslissend en voorwaardelijk is, of volkomen, onherroepelijk, beslissend en volstrekt".

En in hetzelfde hoofdstuk van de Canones, B, 3, worden de dwalingen verworpen van degenen die leeren: „Dat het welbehagen en voornemen Gods, van hetwelk de Schrift in de leer van de Verkiezing gewag maakt, niet daarin bestaat, dat God eenige bijzondere menschen boven anderen heeft uitverkoren; maar daarin, dat God uit alle mogelijke voorwaarden (onder welke ook zijn de werken der Wet), of uit de geheele orde van alle dingen, die uit haren aard onverdienste lijke daad des geloofs en zijne onvolmaakte gehoorzaamheid deezelven tot eene voorwaarde der zaligheid heeft uitgekozen, welke Hij voor eene volkomene gehoorzaamheid genadiglijk zou hebben willen houden, en der belooning des eeuwigen levens waardig achten".

En nog eens weer, in hetzelfde hoofdstuk van de Canones, B, 5, worden de dwalingen verworpen van degenen die leeren: „dat het geloof, de gehoorzaamheid des geloofs, heiligheid, godzaligheid en volharding niet zijn vruchten van de onveranderlijke Verkiezing ter heerlijkheid, maar dat het zijn voorwaarden, die te voren vereischt, en als volbracht wezende, voorzien zijn in degenen, die ten volle verkoren zullen worden, en oorzaken, sonder welke de onveranderlijke verkiezing ter heerlijkheid niet geschiedt".

Eindelijk verwijzen we nog naar de uitdrukking in het Doopsformulier: „En hoewel onze kinderen deze dingen niet verstaan, zoo mag men ze nochtans daarom van den Doop niet uitsluiten, aangezien zij ook zonder hun weten der verdorpenis in Adam deelachtig zijn, en alzoo ook weder in Christus tot genade aangenomen worden". Dat hier niemand anders dan de uitverkorene kinderen der verbonds bedoeld kunnen zijn, en dat deze onvoorwaardelijk, zonder hun weten, aangenomen worden tot genade in Christus, op dezelfde wijze als ze liggen onder de verdorpenis van Adam, is overvloedig duidelijk.

C. Dat het geloof geen voorafgaande vordering of voorwaarde tot de zaligheid is, maar een gave Gods en een door God gegeven instrument, waardoor we het heil in Christus ons toeëigenen. Dit wordt zeer duidelijk geleerd in de hiervolgende gedeelten van onze belijdenis.

Heidelbergse Catechismus, Vr. 20: „Worden dan alle menschen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden? Neen zij, maar alleen degenen, die Hem door een waar geloof worden ingelijfd en al zijne weldaden aannemen".

Nederlandsche Geloofsbelijdenis, Artikel 22: „Wij gelooven, dat, om ware kennis dezer groote verborgenheid te bekomen, de Heilige Geest in onze harten ontsteekt een oprecht geloof, hetwelk Jezus Christus niet al zijne verdiensten omhelst, Hem eigen maakt, en niets anders meer buiten Hem zoekt. Want het moet noodzakelijk volgen, of, dat niet al wat tot onze zaligheid van noode is, in Jezus Christus zij; of, zoo het alles in Hem is, dat degene die Jezus Christus door het geloof bezit, zijne geheele zaligheid heeft. Nu, dat men zeggen zou, dat Christus niet genoegzaam is, maar dat er nog benevens Hem iets meer toe behoort, ware eene al te ongeschikte godslastering; want daaruit zou volgen, dat Christus maar een halve Zaligmaker ware. Daarom zeggen wij terecht met Paulus, Rom. 3:28, „dat wij door 't geloof alleen", of, „door het geloof zonder de werken gerechtvaardigd worden". Doch wij verstaan niet, dat het, om eigenlijk te spreken, het geloof zelf is, dat ons rechtvaardigt; want het is maar een instrument, waarmede wij Christus, onze rechtvaardigheid, omhelzen. Maar Jezus Christus, ons

toerekenende al zijne verdiensten en zoo vele heilige werken, die Hij voor ons en in onze plaats heeft gedaan, is onze rechtvaardigheid; en het geloof is een instrument, dat ons met Hem in de gemeenschap van al zijne goederen houdt; dewelke, de onze geworden zijnde, ons meer dan genoegzaam zijn tot onze vrijspreeking van onze zonden".

Vergelijk ook Nederlandsche Geloofsbelijdenis, Artikelen 33-35, boven aangehaald.

Vergelijk tevens Dordtsche Canones, II, A, 8, boven aangehaald.

In Canones III, IV, A, 10, lezen we: „Maar dat anderen, door de bediening des Evangelies geroepen zijnde, komen, en bekeerd worden, dat moet men den mensch niet toeschrijven, alsof hij zichzelf door zijnen vrijen wil zou onderscheiden van anderen, die met even groote of genoegzame genade tot het geloof en de bekeering voorzien zijn (hetwelk de hoovaardige ketterij van Pelagius stelt); maar men moet het Gode toeschrijven, die, gelijk Hij de zijnen van eeuwigheid uitverkoren heeft in Christus, alzoo ook diezelfde in den tijd krachtiglijk roept, met het geloof en de bekeering begiftigt, en, uit de macht der duisternis verlost zijnde, tot het rijk zijns Zoons overbrengt, opdat zij zouden verkondigen de deugden Desgeenen, die hen uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht, en opdat zij niet in zichzelf, maar in den Heere zouden roemen, gelijk de Apostolische schriften doorgaans getuigen".

En in hetzelfde hoofdstuk van de Canones, Art. 14, lezen we: „Zoo is dan het geloof eene gave Gods; niet omdat het aan den vrijen wil des menschen van God wordt aangeboden, maar omdat het den mensch metterdaad wordt medegedeeld, ingegeven, en ingestort; ook niet daarom, dat God alleenlijk de macht om te gelooven zou geven, en daarna de toestemming of het metterdaad gelooven van den vrijen wil des menschen verwachten; maar omdat Hij, die daar werkt het willen en het werken, ja, alles werkt in allen, in den mensch teweeg brengt beide, den wil om te gelooven en het geloof zelf".

III. Aangezien dus dit de duidelijke leer is van onze belijdenis,

A. Verwerpen wij:

1. De leer:

a. Dat de belofte des verbonds voorwaardelijk is en voor allen, die gedoopt worden.

b. Dat we mogen veronderstellen dat al de gedoopte kinderen wedergeboren zijn, want we weten op grond van de Heilige Schrift, zoowel als in het licht van heel de historie en de ervaring, dat het tegendeel waar is.

2. De leer dat de belofte des verbonds een objectieve schenking is van Godwege, die aan ieder gedoopt kind het recht geeft op Christus en op al de zegeningen des heils.

B. En wij handhaven:

1. Dat God zekerlijk en onfeilbaar Zijn belofte vervult aan de uitverkorenen.

2. Dat wanneer Hij zoo zijn belofte vervult en Zijn verbond bevestigt, de uitverkorenen geen stokken en blokken worden, maar dat ze verplicht zijn en gewillig om hun deel van het verbond te vervullen, dat is, om den Heere hunnen God lief te hebben met geheel hun hart, met geheel hun verstand, met geheel hunne ziel en al hunne krachten, de wereld te verwerpen, hun oude

natuur te dooden, en in een nieuw godzalig leven te wandelen.

3. Dat de grond voor den kinderdoop het bevel Gods is en het feit dat naar de Schrift Hij Zijn verbond oprecht in de lijn van opeenvolgende geslachten.

IV. Bovendien spreken de Protestantsche Gereformeerde Kerken uit:

A. Dat ze geen genoegen kunnen nemen met de handelingen van de Gereformeerde Kerken in Nederland waardoor:

1. Zij van synodale zijde zekere leerstellige besluiten aan de kerken oplegden, en deze besluiten bindend maakten voor de kerken voordat deze gebruik konden maken van het recht van protest.

2. En waardoor ze vele plaatselijke ambtsdragers hebben afgezet.

B. En zij gelooven en handhaven de autonomie van de plaatselijke kerk.

Indien de synode de hierboven genoemde propositiën aanneemt, dan adviseeren wij:

1. Dat de synode dit geheele document onderwerpt aan de goedkeuring der kerken.

2. Indien geen bezwaar wordt ingediend, dit aan te nemen op onze volgende synode.

3. Dit in den tusschentijd aan te nemen als een werk-hypothese voor onze Zendingcommissie en voor onze zendingen als grondslag voor de organisatie van kerken.

Met eerbied onderworpen,

Uwe Commissie:

Dr. R. Veldman,
Dr. Gerrit Vos.

Ouderlingen: J. Docter, en
Wm. Huiskens.

Adviseurs: Prof. H. Hoeksema,
Prof. G. M. Ophoff.

Tot zoover.

Een volgende maal onze opmerkingen. K. S.

„Zonder nadere verklaring"!

In Voorthuizen wordt — nadat eerst een onjuist bericht over onzen kerkeraad is gelanceerd — een briefje gezonden aan individuele leden van onze kerk, door den synodoeratischen kerkeraad. Hoofdzak: laten we eens praten. Maar er staat bij: **zonder nadere verklaring!** Streep eronder.....

De heeren kunnen dus schorsen, afzetten, preekstoelen afsluiten, rapporteeren, leerpunten vaststellen met ettelijke verklaringen.

Maar als 't op lijmen aankomt (in een poging om onze menschen uit elkaar te scheuren en van hun geschorste ambtsdragers los te scheuren), dan is het parool: zonder nadere verklaring. De „wetten" blijven dus bestaan. Neemt ons niet ernstig. Laat echter onzen wil blijven erkend.

De onnoozelheid wordt „stijl".

K. S.

Hendrik de Cock over de kerk (III, slot)

ARTIKEL 29 N.G.B.:

..... Aangaande de valsche kerk, die schrijft zich en harer ordinantiën meer macht en autoriteit toe, dan den Woord Gods, en wil zich aan het juk van Christus niet onderwerpen; zij bedient de Sacramenten niet, gelijk Christus in Zijn Woord verordend heeft, maar zij doet daar af en toe, gelijk als het haar goed dunkt; zij grondt zich meer op menschen, dan op Christus; zij vervolgt degenen, die heilig willen leven naar het Woord Gods, en die haar bestraffen over haar gebreken, gierigheid en afgoderijen.....

DE COCK:

„Ook zoekt hij hier, en art. 29, de wereld diets te maken, dat dit ziet of alleen, of voorname lijk op de Roomsche kerk, dat dit dus nu zoo zeer niet te pas komt. Maar het tegendeel is openbaar, overal wordt hier de naakte waarheid slechts voorgedragen; en de kenmerken der valsche kerk art. 29 opgegeven, passen niet meer op de Roomsche kerk, dan op iedere andere valsche kerk.

Met meer schijn van regt zelf, zou iemand kunnen beweren, dat het 'egen de Joodsche kerk was, omdat in art. 27 het voorbeeld van Ahab wordt aangehaald; maar dat zijn vonden, waardoor men de waarheid zoekt te verduisteren en te zoek te brengen; haalt men een bijbelplaats aan, het heeft dan of zijn betrekking op de Apostelen of op de Joden of op de Heidenen, en nu haalt men de Belijdenis aan, het ziet op de Roomschen; zoo handelen de verduisters, niets is hun heilig" (a.w., blz. 66).

„De valsche kerk, die schrijft haaren harer ordinantiën meer magten autoriteit toe als den woerde Gods en wil haar (aan) het juk Christi niet onderwerpen. Dit zag men ten dage onzer vaders niet alleen in het Beest, maar ziet men ook nu in den valschen Profet, Openb. 14:19. Komt men b.v. tot onze Liberalen met Gods Woord, zij zeggen met de Joden: Wij hebben een wet en naar onze wet moet hij sterven. In de vijf vonnissen of uitspraken die ik van onze besturen ontvangen heb, was geen

enkele Bijbelplaats, schoon ik mij in alles van mijn doen op dat Woord beroepen had. En om zich het juk J. Christi in andere opzichten te onderwerpen, waar vindt men dat? Waar vindt men, dat zij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en hem navolgen?" (a.w., blz. 69).

Art. 29 N.G.B. — een verouderd, eerbiedwaardig monument uit den strijd tusschen Rome en de Reformatie? Het blijkt, dat er niets nieuws onder de zon is: ook in den tijd van de Cock poogde men het kerkvolk in slaap te sussen, doorte beweren, dat art. 29 alleen op de roomschen sloeg en dus niet meer actueel was. Zij, die vandaag dit artikel zijn klem willen ontnemen, mogen zich gewaarschuwd weten: als zij daarmede voortgaan, scharen zij zich in de rij naast de liberalen van de vorige eeuw.

Op allerlei wijzen poogt heden het relativisme ingang te vinden; men schuwt het klimaat van het absolute. Teksten uit het Oude of het Nieuwe Testament, artikelen uit de belijdenis durft men niet meer concreet toe te passen, zoogenaamd uit angst voor een „exemplarische" exegese. De scherpe snede van het Woord schijnt hot geworden; of eigenlijk; men waagt het niet meer het zwaard des Geestes, dat is Gods Woord, te hanteeren. Aldus volgt men het vrijzinnige spoor.

De Cock echter vreesde de concrete toepassing niet. Gods Woord was toch duidelijk? En de belijdenis sprak toch over de kerk van alle eeuw? Daarom wist hij de valsche kerk van zijn dagen aan te wijzen. Hij droeg de lidtekenen van de verwondingen door het overspelig geslacht in zijn lichaam. Hij wist zich geroepen tegenover alle verdorpening van de kenmerken der ware en valsche kerk, deze als een getrouwe harder krachtig de schapen in te prenten, opdat deze naarstig en met goede voorzichtigheid zouden onderscheiden wat de ware kerk was, aangezien alle mogelijke secten zich met den naam der kerk bedekken.

Wil het nageslacht van de Cock art. 29 nog han-

teeren? (standers van zijn room 5)

Deze b len we b (concreti

ARTIKEL

..... den, en d God te d en te dw wij dan tigheid e te onder toe geë daa ges daaraan

DE COCK

„a. Of geven, st elij d e n e immers deelen i b. H v o e d drecht, c. Immers zelve ge en twee c. Zijn der h o G o d s des duiv d ulden e ten, geli d. Ges c atie Dat woc wijs bij aletene lekeur, dat van gij meer

Dit in heden n „reglem derzijds van oec tolerant serious zich voc

We b taten ni waarsch in alle

Vande zij de l hoogker tisch z leriei z geslacht telijke de Afsc dicalisti Bracht held" h lied der maar hi

In de alles se niet an beeft v slechts En iede

Wag daag het ware houd uit d won n meer al blijf Wereld laten d

Het de Coel ren the van the hun lev op conc te s en verr